

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 10P/19/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712208848
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Minková
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2013:6712208848.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou JUDr. Silviou Minkovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti AleT. A., nar.X.XX.XXXX a maloletý V. A., nar.X.X.XXXX, obe bytom ako matka, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva, deti rodičov matka L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. Č. E. Č..XXX, štátna občianka SR a otec R. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, V., štátny občan SR, o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi, takto

rozhodol:

Súd návrh matky L. X., nar. XX.XX.XXXX na zákaz styku otca R. A., nar. XX.XX.XXXX s maloletou L. A., nar. X.XX.XXXX a s maloletým V. A., nar. X.X.XXXX z a m i e t a.

Otec R.M. A., nar.XX.XX.XXXX je o p r á v n e n ý sa s maloletou L. A., nar.XX.XX.XXXX a s maloletým V.Á. A., nar.X.X.XXXX stýkať každú prvú nedeľu v mesiaci v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti matky L. X., nar. XX.XX.XXXX s tým, že maloleté deti prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky.

Matka je p o v i n n á maloleté deti k styku riadne pripraviť.

Obaja rodičia sú p o v i n n í v prípade, že sa styk nebude môcť z vážnych dôvodov zrealizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín vopred.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Štátu sa právo na náhradu trov konania voči matke L. X. a voči otcovi R. A. n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Dňa 05.06.2012 bol na tunajší súd doručený návrh matky ako navrhovateľky zo dňa 25.5.2012, ktorým žiadala, aby súd zakázal styk otca R. A., nar. XX.XX.XXXX s maloletou L. A., nar. X.XX.XXXX a s maloletým V. A., nar. X.X.XXXX.

Svoj návrh zdôvodnila tým, že s odporcom sa zoznámila vo februári roku 2007. Krátko nato sa od matky odporcu dozvedela, že tento musí nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody na 3 mesiace. Následne sa od ľudí z jeho okolia dozvedela, že to nie je prvý krát čo je vo väzbe, a tiež ju upozorňovali ľudia z jeho okolia, že má sklon k agresívnemu správaniu, hlavne po použití alkoholu. Odporca jej tieto skutočnosti potvrdil, ale uviedol, že sa chce zmeniť, nakoľko túži po trvalom vzťahu a rodine. Z tohto dôvodu navrhovateľka po návrate odporcu z výkonu trestu odňatia slobody sa opätovne začali spolu stýkať, avšak krátko nato mu bol odobratý vodičský preukaz za jazdu pod vplyvom alkoholu a bol postupne prepustený z viacerých zamestnaní kvôli alkoholu. Z tohto dôvodu vycestovali obaja za prácou do Írska, kde však problémy pretrvávali, navyše sa k tomu pridala chorobná žiarlivosť odporcu

voči navrhovateľke. Situácia sa nezlepšila ani potom čo sa presťahovali v Írsku do iného mesta a začali bývať v dome s bratom odporcu a jeho manželkou. Rovnako sa situácia nezmenila ani po narodení malej L., navyše starostlivosť o domácnosť i dieťa bola iba na navrhovateľke. Odporca bol pravidelne opitý, počas toho spôsoboval rôzne problémy aj v rámci rodiny navrhovateľky kde vyprovokoval hádku, zaútočil na jej otca, museli zavolať políciu. Po krátkom čase navrhovateľka opäť neplánovane otehotnela a všetko pokračovalo rovnako. Navrhovateľka sa s deťmi v decembri 2010 vrátila na Slovensko s tým, že odporcovi oznámila, že do Írska sa už nevráti. Odporca vycestoval späť do Írska a istý čas navrhovateľku ponechal bez poskytovania akýchkoľvek finančných prostriedkov. V júli roku 2011 sa vrátil aj odporca natrvalo na Slovensko a navrhovateľku prosil o poslednú možnosť žiť s nimi riadnym životom. Navrhovateľka mu ešte dala poslednú možnosť kvôli deťom. V decembri 2011 ho však požiadala aby sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti, nakoľko nedošlo k zlepšeniu vzťahov. V januári 2012 ich prišiel pozrieť, bol ale úplne opitý, zvonil na zvonček, búchal na dvere, deti boli vystrašené, báli sa vyjsť z domu do škôlky a preto zavolała políciu. Malá V. bola z toho ešte niekoľko dní potom vystrašená. Nakoľko nechce viacej vystavovať deti riziku a prostrediu s alkoholikom, čo by malo zlý vplyv na ich zdravý vývoj a psychiku, navyše odporca si neplní vyživovaciu povinnosť a má zameškané výživné za niekoľko mesiacov, žiadala, aby súd vyhovel jej návrhu.

Súd nariadil pojednávanie na deň 22.8.2012 s tým, že na toto pojednávanie sa dostavila tak navrhovateľka-matka maloletých detí ako i odporca- otec maloletých detí, a tiež kolízny opatrovník maloletých detí prostredníctvom poverenej zamestnankyne s tým, že všetci mali doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas. Toto pojednávanie súd odročil za účelom nariadenia znaleckého dokazovania a následne súd nariadil pojednávanie na deň 14.8.2013, ktorého sa zúčastnila navrhovateľka-matka maloletých detí a kolízny opatrovník maloletých detí zastúpený povereným zamestnancom, avšak nedostavil sa odporca -otec maloletých detí s tým, že všetci vyššie uvedení mali doručenie predvolania na toto pojednávanie vykázané riadne a včas. Súd postupoval v zmysle § 101 ods.2 O.s.p., vec na tomto pojednávaní prejednal a rozhodol.

Súd vykonal dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania, výsluchom matky a otca maloletých detí, oboznámením sa s prednesom kolízneho opatrovníka maloletých detí a vykonal listinné dôkazy, ktoré si súd vyžiadal z úradnej moci v priebehu konania a to : správu ÚPSVaR Zvolen z čl. 74, správu obce Vígláš z čl. 75, správu obce Sielnica z čl. 76, správu ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Detva z čl. 77, správu Sociálnej poisťovne -pobočka Zvolen z čl. 78, správu zo šetrenia pomerov z čl. 79, správu z prešetrenia rodinných pomerov ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Detva z čl. 80, správu ÚPSVaR Zvolen z čl. 81, správu ÚPSVaR Zvolen z čl. 82, znalecký posudok z č.11/2013 z čl.125-139 znalkyne Mgr. Lýdie Adamcovej a oboznámil sa s obsahom pripojeného priestupkového spisu č.2012-170-D, pripojeného spisu 12P/62/2012, pripojeného spisu 11P 184/2011 a zistil tento skutkový stav.

Z výsluchu matky maloletých detí-navrhovateľky súd zistil, že žije s novým partnerom, s ktorým plánuje budúcnosť a chce aby deti vyrastali s ním. Otec sa o deti nezaujímal, keď aj zobral deti niekam von, tak to bolo vždy do pohostinstva odkiaľ sa vrátil opitý. Naposledy prišiel otec za deťmi v tom januári 2012 keď bol opitý, búchal na dvere, zvonil, deti sa báli, plakali, potom sa aj v noci budili. Privolala policajnú hliadku, ony ho 3 krát odvedli, ale vždy sa vrátil, odišiel až potom na tretí krát. Raz boli aj v Sielnici v jeho dome kde sa pobil so svojim bratom, deti boli z toho rozrušené, museli stadiaľ v noci odísť, viezol ich sused. Otec neprispieva na výživu, neplatí riadne výživné, o deti sa nezaujíma, nekúpi im žiadne darčeky keď majú sviatok alebo na Vianoce. Nechce aby sa deti s otcom stýkali, keď budú väčšie a budú to chcieť sami sa s nim skontaktovať tak môžu, ale kým sú takéto malé tak to nechce. Od tohto incidentu v januári 2012 o deti neprejavil záujem, ona mu navrhla, že môže deti prísť pozrieť na návštevu, ale že na víkend mu deti nedá lebo potom bývali vždy rozrušené. Na otázku súdu, či by súhlasila, aby sa uskutočňoval styk počas niekoľkých hodín za prítomnosti matky uviedla, že v súčasnosti už takúto možnosť nepripúšťa. Po vykonanom znaleckom dokazovaní navrhovateľka uviedla, že s týmto znaleckým posudkom súhlasí, nesúhlasí len s tým, že by mala podávať otcovi, resp. starým rodičom z otcovej strany, resp. úradu práce správy, keďže otec neplatí výživné, o deti sa nezaujíma. Ak by ony chceli vedieť niečo o deťoch tak informácie poskytnú ale nevidí dôvod, prečo by tak mala robiť teraz.

Z výsluchu otca maloletých detí -odporcu súd zistil, že s návrhom na zákaz styku absolútne nesúhlasí, tvrdenia uvádzané navrhovateľkou považuje za vykonštruované a nepravdivé. Na pojednávaní, ktoré mali v predchádzajúcej veci v apríli mu povedala, že môže prísť deti navštíviť, ale keď sa o to pokúšal povedala mu, že nie je doma, alebo že má doniesť nejaké peniaze a potom môže vidieť deti, keď zaplatí výživné. Tiež uviedol, že nie je pravdou, že by deti brával do pohostinstva a že by bol býval opitý.

Z prednesu kolízneho opatrovníka maloletých detí ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Detva, zastúpeného poverenými zamestnancami súd zistil, že podľa ich názoru je právom každého dieťaťa mať vytvorený vzťah a stykať sa s obidvomi rodičmi, avšak v prípade, že by takýto styk bol na škodu maloletých detí, resp. by ich nejakým spôsobom ohrozoval za takých okolností by to samozrejme nebolo vhodné. Keďže žiadny z účastníkov nepreukázal, či zo strany otca hrozí alebo nehrozí niečo voči maloletým deťom, z týchto dôvodov žiadali, aby súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie za účelom zistenia akým spôsobom otec vplýva na maloleté deti. Po vykonanom znaleckom dokazovaní kolízny opatrovník uviedol, že v plnom rozsahu znalecký posudok akceptujú, nemajú voči nemu žiadne výhrady a na otázku súdu, či súhlasia s návrhom na zákaz styku otca s maloletými deťmi uviedli, že súhlasia.

Zo správy obce Vígľaš zo dňa 20.7.2012 súd zistil, že matka maloletých detí má trvalý pobyt u svojich rodičov vo Vígľaši, zdržiava sa t.č. v U., X. Č. E. aj s maloletými deťmi, je slobodná, nezamestnaná, v mieste bydliska mala slušné správanie, v obci Vígľaš nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. Má dve maloleté deti L. L. V..

Zo správy obce Sielnica zo dňa 24.7.2012 súd zistil ohľadne otca maloletých detí, že tento má trvalý pobyt v obci V., býva v rodinnom dome, voči nemu nebolo vedené žiadne konanie.

Zo správ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, (ďalej len „ÚPSVaR Zvolen“) súd zistil, že R. A., nar. XX.XX.XXXX nepoberá žiadnu štátnu sociálnu dávku na maloleté deti L. L. V., a tiež zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen zistil, že nepoberá žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou, je zaradený v evidencii uchádzačov o zamestnanie ÚPSVaR Zvolen od 27.2.2012 a evidencia trvá. L. X.Í., nar. XX.XX.XXXX poberala rodičovský príspevok od októbra 2009 do decembra 2011 na maloletú L., nar. X.XX.XXXX, od januára 2012 poberá rodičovský príspevok na maloletého V., nar. X.X.XXXX v sume 194,70 € mesačne.

Zo správy ÚPSVaR Zvolen zo dňa 2.8.2012 súd zistil, že boli prešetrené rodinné pomery otca maloletých detí, pričom bolo zistené, že tento žije v V. v 5-izbovom rodinnom dome spolu so starou matkou maloletých detí a sestrou otca. Rodinný dom je v osobnom vlastníctve starej matky a sestry otca, otec má podiel 4/10-tiny. Mesačný príjem otca predstavuje dávka v hmotnej núdzi vo výške 169 € mesačne. Mesačné výdaje otca sú vo výške 80 € od januára 2012 na výživné a 110 € otec prispieva na domácnosť a nájomné. Otec uviedol, že naposledy videl maloleté deti len cez okno, a to vo februári 2012, keď sa predtým stretol s maloletými deťmi, vždy im nakúpil stravu.

Zo správy ÚPSVaR Zvolen, pracovisko Detva zo dňa 13.8.2012 súd zistil, že sa pokúsili prešetriť rodinné pomery na adrese matky vo Vígľaši, tam ich však nezastihli, následne p. X. ich kontaktovala na základe písomnej výzvy, pričom k návrhu uviedla, že spolu s maloletými deťmi žijú v rodinnom dome na adrese U., E. XXX v spoločnej domácnosti s priateľom F. Š.. Rodinný dom má vo vlastníctve matka p. Š., ony s deťmi majú k dispozícii dve izby na poschodí domu, ktorú jednu využívajú ako spálňu a druhú ako detskú izbu. Poschodie domu je vybavené sociálnymi zariadeniami, na prízemí sa nachádza izba p. M. (matky p. Š.), spoločná kuchyňa a sociálne zariadenie. Deti majú v domácnosti vlastné lôžka ako aj priestor pre uloženie svojich osobných vecí a hračiek. V domácnosti sú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Q. X. je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 194,70 €, prídavkov na maloleté deti v sume 45,08 €, partner p. Š. je živnostník, pracuje ako pilčík s príjmom 500-600 € mesačne, podľa vyjadrenia p. X. s partnerom hospodárika spoločne. Maloletá L. a maloletý V. navštevujú materskú školu, matka im uhrádza mesačné poplatky v materskej škole v sume 60 €. Deti nemajú vážnejšie zdravotné problémy, maloletá L. nosí okuliare. K podanému návrhu vo veci zákazu styku otca s maloletými deťmi uviedla, že na návrhu trvá, pretože otec sa nevhodne správa, po deti chodil pod vplyvom alkoholu, je nezodpovedný, nedá sa na neho spoľahnúť. Pani X. sa nepáči, že neustále vyvoláva hádky, robí výtržnosti, vulgárne rozpráva a je nezdravo žiarlivý. Q. A. nebol v kontakte s maloletými deťmi od apríla 2012. Ozval sa jeden krát telefonicky, dohodol si stretnutie s deťmi v domácnosti matky, na toto stretnutie však neprišiel. Neplní si riadne vyživovaciu povinnosť a má dlh na výživnom.

Zo znaleckého posudku č. 11/2013 zo dňa 10.5.2013 Mgr. Lýdie Adamcovej, znalca v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia deti a dospelých, poradenská psychológia súd zistil, že z psychologického vyšetrenia maloletej L. A., ktorá v čase vyšetrenia mala 4 roky a 1 mesiac, znalec konštatoval, že vývinová úroveň maloletej je primeraná jej fyzickému veku. Citovo je orientovaná na matku a brata, vo vyvíjajúcich citových vzťahoch maloletej sa vytvárajú nové väzby na terajšieho partnera matky, ktorú maloletá vníma ako starkú. Má zachované citové vzťahy aj k otcovi, ktorého však vníma skôr v rovine kamarátskej a jeho úloha sa začína prekrývať s osobou terajšieho partnera matky. Maloletá neprezentuje otvorené vyjadrenia, ktoré by boli zamerané voči otcovi a jeho odmietania. Rizikovým javom v aktuálnom psychickom prežívaní maloletej je snaha matky eliminovať osobu otca z jej vnímania s polarizáciou jej citových postojov smerom k novej rodine. V závere tiež konštatovala znalkyňa deficitnú

diferenciáciu citového vzťahu k otcovi podmienenú obmedzením kontaktov s ním. Psychologické vyšetrenie maloletého V. sa pre jeho nízky fyzický vek nerealizovalo, nakoľko dieťa v tomto veku nie je schopné objektívne vyjadriť svoje citové vzťahy, ktoré sú v štádiu formovania sa. Z psychologického vyšetrenia matky maloletých detí Ľ. X. znalkyňa konštatovala, že jej výchovné postoje možno považovať za primerané vekovému obdobiu maloletých detí, sú však determinované jej obavami z reakcie otca, čo ju vedie k snahe eliminovať osobu otca z vnímania detí. Znalkyňa konštatovala, že zákaz styku jedného rodiča s maloletými deťmi všeobecne mobilizuje rodiča k prezentovaniu svojich kvalít v snahe udržať si kontakt s deťmi a v danej situácii sú postoje otca preto paradoxné a vyhybavé. Neznalosť jeho osobnostných kvalít, výchovných postojov k maloletým deťom indikuje zákaz styku otca s maloletými deťmi do obdobia, pokiaľ otec nepredloží ÚPSVaR a Okresnému súdu Zvolen odborné vyjadrenie o svojom duševnom stave a spôsobilosti zabezpečiť výchovnú starostlivosť o maloleté deti. Matka maloletých detí by si však mala uvedomiť, že identita a jedinečnosť jej detí je daná genetickými dispozíciami aj ich otca, ktoré sa budú prejavovať aj v prípade, že deti nie sú v kontakte s otcom. Dieťa vždy inštinktívne hľadá rodiča, ktorého nepozná a to aj v prípade, že starostlivosť oňho zabezpečuje iná osoba ako je napr. nový partner matky. V prípade, že jeden rodič neguje a degraduje vlastnosti druhého rodiča znevažuje aj identitu svojich detí a ich vývin je následne ohrozený rôznymi psychickými a inými zdravotnými ťažkosťami. Je potrebné, aby matka postupne viedla deti k paralelnému vnímaniu osoby biologického otca a nevlastného otca. Je potrebné, aby svojim deťom povedala aj o pozitívnych kvalitách ich biologického otca, ktoré zrejme aj ona vnímala a viedli ju k hlbšiemu a intímnejšiemu kontaktu s ním. Uvedeným správaním matka posilní aj identitu svojich detí čo je dôležité hlavne v období ich dospievania, kedy sa deti často identifikujú s rizikovými formami správania druhého rodiča, ktoré sú popierané, zatajované a nesprávne pochopené. Znalkyňa doporučila, aby bola matka zaviazaná jedenkrát do roka písomnou formou informovať otca a starých rodičov o vývoji a stave maloletých detí, o čom by informovala aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Vzhľadom k neúčasti otca na psychologickom vyšetrení nebolo možné posúdiť jeho osobnostné kvality, výchovné postoje k maloletým deťom a citový vzťah otca k maloletým deťom. Vzhľadom k vyhybavému správaniu otca preto podľa znalkyne prichádza do úvahy zákaz styku otca s maloletými deťmi. Za daných okolností znalkyňa na jednu z otázok, ktoré mala zodpovedať pri znaleckom dokazovaní, teda či styk otca s maloletými deťmi môže mať negatívne následky na psychický vývin detí, resp. či pri prípadnom upravení styku otca s deťmi môže byť psychický stav detí ohrozený uviedla, že v danej situácii nie je možné posúdiť následky styku otca s maloletými deťmi.

Z pripojeného priestupkového spisu Obvodného úradu Zvolen -odbor všeobecnej vnútornej správy č.Pr 2012/170-D týkajúci sa R. A.Ď., nar. XX.XX.XXXX súd okrem iného zistil, že rozkazom o uložení sankcie za priestupok zo dňa 10.2.2012 bolo rozhodnuté, že obvinený R. A., nar. XX.XX.XXXX bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods.1 písm.d) zákona o priestupkoch, ktorého sa dopustil tým, že dňa 17.1.2012 v čase po 9.00 h. pred bytom Ľ. X. v U. pred tam prítomnou hliadkou OO PZ Detva vulgárne nadával Ľ. X., že je kurva, čo zopakoval asi 3 krát, vyhrážal sa, že ešte neskončili, k fyzickému napadnutiu nedošlo, čím svojim konaním úmyselne narušil občianske spolunažívanie iným hrubým správaním, začo mu bola uložená sankcia pokarhanie.

Z pripojeného spisu 11P/184/2011 súd zistil, že v tomto konaní bolo rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 12.3.2012 sp.zn.11P 184/2011-45 v spojení s opravným uznesením 11P 184/2011-52 zo dňa 9.5.2012, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.4.2012 a vykonateľnosť dňa 16.5.2012 v odseku 2, keď týmto rozhodnutím súd zveril maloletú Ľ. A.Ú., nar. X.H..XXXX a malol. V. A., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matke Ľ. X., nar. XI.XX.XXXX, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otca R. A., nar.XX.XX.XXXX zaviazal prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 40 € mesačne na každé dieťa zvlášť t.j. spolu 80 € mesačne počnúc dňom 1.12.2011. Rozhodol tiež o zameškanom výživnom za obdobie od 1.1.2012 do 31.3.2012. Súd zastavil konanie o zákaze styku otca s maloletými deťmi, nakoľko matka maloletých detí na pojednávaní dňa 12.4.2012 zobrala návrh o zákaze styku otca s maloletými deťmi späť.

Z pripojeného spisu 12P/62/2012 tunajšieho súdu súd zistil, že v tomto konaní sa ako navrhovateľka Ľ. X. domáhala, aby súd zbavil otcovstva R. A., nar. XX.XX.XXXX otca maloletej Ľ. A., nar. X.XX.XXXX a maloletého V.Á. A., nar. X.X.XXXX. V konaní bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 20.3.2013 sp.zn.12P/62/2012-24, ktorým súd konanie v celom rozsahu zastavil s poukazom na späťvzatie návrhu navrhovateľkou v celom rozsahu podaním zo dňa 12.3.2013.

Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez

návrhu upraviť výkon rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 25 ods.1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods.2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods.1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods.3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže.

Podľa § 153 ods.2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „ O.s.p.“) súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Podľa § 81 ods.1 O.s.p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo dodržania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon.

Podľa § 127 ods.1 O.s.p. ak závisí rozhodnutia od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vyslúchne; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca.

Vychádzajúc z uvedených skutkových zistení a ustanovení právnych predpisov dospel súd k názoru, že návrh matky maloletých detí na zákaz styku otca s maloletými deťmi nie je dôvodný.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že nakoľko rodičia maloletých detí spolu nežili, rozsudkom tunajšieho súdu v konaní 11P/184/2011 boli maloleté deti L. a V. zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich má zastupovať a spravovať ich majetok a otec R. A. bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 40 € mesačne na každé dieťa zvlášť. Styk otca s maloletými deťmi nebol upravený, nakoľko matka maloletých detí zobrala návrh o zákaze styku otca maloletých detí s nimi späť. Následne po dvoch mesiacoch opätovne podala matka maloletých detí návrh na zákaz styku otca s maloletými deťmi, pričom dôvodnosť tohto návrhu opierala o fakt, že otec sa o maloleté deti nezaujíma, neplní si riadne vyživovaciu povinnosť voči deťom a počas styku s deťmi, keď ešte boli v kontakte s otcom, býval pod vplyvom alkoholu s tým, že deti brával aj do pohostinstva. Tiež poukázala nato, že pri kontaktoch s deťmi, teda keď si chodil brávať deti, resp. deti odovzdával, dochádzalo ku konfliktom medzi ním a navrhovateľkou, odporca sa správal nevhodne, vulgárne nadával, pričom sa to všetko dialo aj za prítomnosti detí, ktoré bývali z toho rozrušené.

Nakoľko súd mal zato, že jeho rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanovil súd po výsluchu účastníkov znalca z príslušného odboru, ktorý podal vo veci písomný znalecký posudok, v ktorom znalkyňa zodpovedala otázky, ktoré jej súd určil v uznesení, ktorým bolo nariadené znalecké dokazovanie. Napriek snahe znalkyne a následne súdu zabezpečiť účasť odporcu na odbornom vyšetrení u znalca toto nebolo možné, keď odporca neposkytol potrebnú súčinnosť ani po opakovane poskytnutých termínoch zo strany znalkyne, urgenciách zo strany súdu, ani potom čo bola odporcovi uložená poriadková pokuta. Rovnako nebolo úspešné ani nariadené predvedenie odporcu na vyšetrenie k súdnej znalkyni, ktoré malo realizovať Obvodné oddelenie PZ Sliač. Z toho následne znalkyňa vyvodila záver, že takéto vyhýbavé a únikové správanie otca indikuje zákaz styku otca s maloletými deťmi, teda že by mohol prichádzať do úvahy zákaz styku otca s maloletými deťmi, pokiaľ otec nepredloží odborné vyjadrenie o svojom duševnom stave a spôsobilosti zabezpečiť výchovnú starostlivosť o maloleté deti. Psychologické vyšetrenie maloletého Sebastiána sa vzhľadom na jeho vek nerealizovalo, pokiaľ ide o vyšetrenie maloletej L. znalkyňa konštatovala, že maloletá neprezentuje otvorené vyjadrenia, ktoré by boli zamerané voči otcovi a jeho odmietania, otca vníma skôr v rovine kamarátskej. Znalkyňa konštatovala, že existuje deficitná diferenciacia citového vzťahu k otcovi podmienená obmedzeným kontaktom s ním a ako rizikový faktor uviedla snahu matky eliminovať osobu otca z vnímania maloletej s polarizáciou citových postojov smerom k novému partnerovi matky, resp. jeho rodine. Z vykonaného znaleckého dokazovania súd nemal preukázaný fakt, že by bolo v záujme maloletých detí, aby bol úplne zakázaný styk otca s maloletými deťmi. Právo rodiča stykať sa s maloletým dieťaťom je jeho základným právom, nie to však jeho povinnosťou, a teda skutočnosť, že otec maloletých

detí údajne neprejavuje záujem o styk s nimi, resp. skutočnosť, že neplatí súdom určené výživné, nie sú relevantnými dôvodmi nato, aby došlo k zákazu styku otca s maloletými deťmi. Otázku vyživovacej povinnosti musí matka riešiť v samostatnom konaní, či už v rámci exekučného vymáhania tohto nároku, resp. aj v trestnoprávnej rovine. Pokiaľ matka poukazovala nato, že otec maloletých detí v nadmernom množstve požíva alkoholické nápoje, a to aj za prítomnosti maloletých detí, ktoré navyše počas ich vzájomných kontaktov berie do nevhodného prostredia, vulgárne rozpráva a správa sa agresívne súd mal tieto skutočnosti preukázané len vo vzťahu k matke maloletých detí, čo vyplynulo i z pripojeného priestupkového spisu. Z podaného znaleckého posudku ako i z pripojeného spisu 12P/62/2012 mal súd preukázané, že zo strany matky je tu snaha úplne eliminovať vzťah a kontakt otca s maloletými deťmi, keď navrhovateľka sa v súdnom konaní domáhala, aby otec maloletých detí bol zbavený otcovstva s tým, že k obdobným záverom došla i znalkyňa v podanom znaleckom posudku. Samotná znalkyňa uviedla, že matka by mala viesť deti k vnímaniu osoby biologického otca, keďže identita detí je daná aj genetickými dispozíciami z jeho strany, ktoré sa budú prejavovať bez ohľadu nato, či deti sú alebo nie sú s ním v kontakte, nakoľko v prípade, že jeden z rodičov neguje a degraduje vlastnosti druhého rodiča znevažuje tým identitu vlastných detí, ktorých vývin je následne ohrozený rôznymi psychickými a zdravotnými ťažkosťami najmä v období dospievania, kedy sa deti identifikujú s rizikovými formami správania druhého rodiča, ktoré sú popierané, resp. zatajované. Súd sa nestotožnil s názorom matky, že deti keď budú väčšie, resp. dospelé a budú mať záujem o kontakt s otcom, tento im ona potom umožní, avšak kým sú deti malé má byť styk otca s maloletými deťmi zakázaný, nakoľko podľa názoru súdu pokiaľ nebude zachovaná aspoň minimálna kontinuita vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi je veľmi otáznou, či by sa po tak dlhom čase podarilo nejaký vzťah obnoviť, resp. udržať. Z týchto dôvodov súd návrh matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi nepovažoval za dôvodný a v celom rozsahu ho zamietol. Vzhľadom k tomu, že úprava styku otca s maloletými deťmi nebola riešená doposiaľ ani dohodou účastníkov, ani rozhodnutím súdu, súd vychádzajúc z toho, že konanie o zákaze styku rodiča s maloletými deťmi je možné subsumovať pod konanie o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom, pričom takéto konanie je možné začať i bez návrhu postupoval súd v zmysle § 153 ods.2 O.s.p., ktorý umožňuje súdu v tam špecifikovaných prípadoch rozhodnúť ultra petitem, a v rámci tohto konania súd rozhodol aj o úprave styku otca s maloletými deťmi v minimálnom rozsahu, konkrétne jedenkrát v mesiaci počas dvoch hodín za prítomnosti matky. Dôvodnosť tohto kroku videl súd v tom, že súd mal preukázané, že vzťahy medzi rodičmi maloletých detí sú vážne narušené, rodičia maloletých detí sa nevedia na úprave styku dohodnúť a je v záujme všetkých zúčastnených, aby do budúcnosti sa predišlo sporom medzi nimi, resp. aby v krátkom čase účastníci nepodávali na súd ďalšie návrhy ohľadne úpravy styku s maloletými deťmi, ale aby bolo presne definované v akom rozsahu má odporca právo sa s maloletými deťmi stykať, keď i z komentárov k príslušnému ustanoveniu § 153 ods.2 O.s.p. vyplýva, že v takýchto konaniach nemá ísť len o vyriešenie sporu medzi účastníkmi ale hlavne o úpravu práv a povinností účastníkov právneho vzťahu. Z opatrnosti súd poukazuje na znenie Rozvrhu práce Okresného súdu Zvolen na rok 2013 časť II.-Výkon súdnictva, bod 2.- Pravidla určovania zákonného sudcu, písm.g) Rôzne, podľa ktorého vo veciach starostlivosti o maloletých v prípadoch, kde sudca začne konať bez návrhu, zákonným sudcom zostáva sudca, ktorý začal vo veci konať bez návrhu, teda keby súd i začal nové konanie o úprave styku ako samostatné konanie, zákonným sudcom by zostal sudca v senáte 10P. Súd má zato, že takto upravený styk otca s maloletými deťmi, teda za prítomnosti matky, zabezpečí matke aby eliminovala prípadné nepriaznivé vplyvy otca na maloleté deti, teda napr., že by otec maloleté deti počas kontaktov s nimi ich bral do pohostinských zariadení a zároveň bude mať otec možnosť aspoň počas dvoch hodín v mesiaci nadviazať a rozvíjať vzťahy s maloletými deťmi a maloleté deti si budú môcť budovať svoju identitu aj v konfrontácií s genetickými predispozíciami a rizikovými faktormi správania druhého rodiča, ktoré nebudú zatajované a úlohou matky by malo byť aby svojim deťom predostrela aj pozitívne kvality ich biologického otca, ktoré zrejme aj ju viedli k rozvinutiu partnerského vzťahu s ním a k jej osobnému rozhodnutiu zvoliť si ho za otca svojich detí, keď za výber druhého rodiča pre svoje deti by mal každý človek niesť svoj diel zodpovednosti. Zároveň tieto kontakty otcovi umožnia aj informovať sa o zdravotnom stave, záujmových aktivitách, správaní a neskôr i o študijných výsledkoch maloletých detí, tak ako to navrhovala znalkyňa v podanom znaleckom posudku.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods.1 písm.a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Tunajší súd uznesením zo dňa 18.10.2012 sp.zn.10P 19/2012 -90 rozhodol o povinnosti matky L. X., nar. XX.XX.XXXX, a tiež o povinnosti otca R.M. A., nar. XX.XX.XXXX zložiť preddavok na trovy dôkazu,

každý v sume 200 € na účet tunajšieho súdu. Následne súd uznesením zo dňa 20.11.2012 sp.zn.10P 19/2012-97 toto rozhodnutie zrušil s poukazom na ustanovenie § 141 ods.1 O.s.p., podľa ktorého súd môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach nim uvedených, alebo v jeho záujme, keď podanie matky maloletých detí zo dňa 5.11.2012, v ktorom uviedla, že nemá finančné prostriedky na úhradu preddavku a žiada „o náhradné riešenie“ vyhodnotil ako odvolanie proti uzneseniu, ktorým bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu, nakoľko mal z vykonaného dokazovania preukázané, že táto poberá rodičovský príspevok vo výške 194,70 € mesačne a prídavky na maloleté deti vo výške 45,08 € mesačne, čo vyhodnotil tak, že sú u nej podmienky, resp. predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Rovnako otec maloletých detí doručil súdu dňa 8.11.2012 podanie zo dňa 6.11.2012 označené ako „odvolanie na zaplatenie“, v ktorom uviedol, že sa odvoláva proti povinnosti zložiť preddavok na trovy dôkazu, keď z dôkazov získaných v konaní nemal súd preukázané, že by mal otec akýkoľvek príjem, len súd konštatuje, že zo správy zo šetrenia pomerov ÚPSVaR Zvolen zo dňa 2.8.2012 vyplýva, že príjem otca pozostáva z dávky v hmotnej núdzi mesačne vo výške 169 €, z čoho má ešte platiť výživné vo výške 80 € mesačne. Preto súd rozhodol, že ani u jedného z rodičov nie je naplnená hypotéza ustanovenia § 141 ods.1 O.s.p., teda im nie je možné uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, a vzhľadom k tomu súd v celom rozsahu vyhovel odvolaniu matky i otca maloletých detí a v súlade s § 210a O.s.p. uvedené uznesenie zrušil.

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 1.7.2013 sp.zn. 10P 19/2012-143 súd priznal znalkyni Mgr. Lýdii Adamcovej znalečné vo výške 328,72 €, ktoré jej bolo poukázané predbežne z rozpočtových prostriedkov štátu. O práve štátu na náhradu trov konania voči matke a otcovi súd rozhodol tak, že mu toto právo nepriznal s poukazom na ustanovenie § 148 ods.1 O.s.p., podľa ktorého má štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Súd síce samostatne nerozhodoval o priznaní účastníkom ohľadne oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko o tom môže súd v zmysle § 138 ods.1 O.s.p. rozhodnúť len na návrh, avšak súd si túto otázku vyriešil prejudiciálne, keď vychádzal z toho, že v čase vyhlásenia rozsudku mala matka podľa jej vlastného vyjadrenia ešte nižší príjem ako predtým, keďže predtým poberala rodičovský príspevok vo výške 194,70 € a v súčasnosti je zamestnaná na polovičný úväzok a jej príjem mesačne predstavuje v čistom sumu 169 €. Ak by súd vychádzal z toho, že podľa výsledkov konania by každý z účastníkov mal hradiť polovicu preddavkovo hradených trov štátom, teda sumu 164,36 €, výška trov u navrhovateľky by predstavovala jej mesačný príjem, čo by, aj s poukazom na maloleté deti, mohlo ohroziť ich ekonomickú a sociálnu situáciu. Obdobne súd vyhodnotil aj majetkovú a finančnú situáciu otca, u ktorého tiež nemal preukázané z registra sociálnej poisťovne, že by medzi časom došlo k zamestnaniu sa otca, a teda zlepšeniu jeho finančnej situácie oproti predchádzajúcemu stavu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach (§ 204 ods.1 prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších

predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania
3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav
9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali
10. bol odvolacím súdom schválený zmier

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), t.j.

1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej

3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,

4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.)